

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Reacțiune.

Sibiu, 28 Septembrie n.

Insolența cu care în timpul din urmă opoziția independistă din dieta țerei noastre pretindea realizarea postulatelor cu privire la armată, terorizase într-atâta elementele cu judecată mai calmă ale cercurilor politice, în cât unele dându-se la o parte, altele alăturându-se la lupta intransigentilor — cel puțin prin faptul că nu opuneau acestora zăgazul cuvenit: se părea într-un moment, că toate partidele din dietă sunt de acord cu lupta independenștilor.

Astfel lăsați la largul lor, independenștii obstrucționisti au împins țera în stare de ex lex, împiedecând timp de preste patru luni de zile funcționarea regulată a mașineriei statului.

A trebuit să vină supremul factor constituțional, Coroana, pentru-ca în ora a unsprezecea să i facă atenți la respectarea legii și la reul ce lor înșile și-l fac prin forțarea unor pretensiuni prea de tot contrare cu dispozițiunile legilor. Autograful dto 16 Septembrie de la Chlopy și apoi autograful-manifest dto 22 Septembrie sunt acte de așa momentuositate în viața politică a țerei noastre, cum de la transacție încoci n'a mai fost nici unul. Dovadă, că situația era dintră cele mai grave, *crisa* luase așa o fasă, de la care în sus nu mai putea merge, ci numai pe poverniș, precipitând spre abis pôte întrăgă opera transacției.

Cuvântul M. Sale a trezit din letargie pe marele partid liberal, care dându-și sémă de urmările ce le-ar fi putut avé înaintarea lucrurilor pe căile croite de obstrucția independenștilor, în momentul din urmă s'a recules și prin moțiunea votată unanim în conferența de Mercuri s'a arătat că e decis a relua conducerea politice țerei.

Sub astfel de auspicii avea să se țină ședința de Joi a dietei.

Și dacă unii din membrii acestui mare partid și după votarea acelei moțiuni mai oscilau întră simpatizarea cu

lupta independenștilor și întră resonul politic, — atitudinea din dietă a obstrucționisti- or a putut să i clarifice definitiv și pe unii ca aceia, că — în interesul binepriceput al statului, în interesul chiar al elementului conducător întră popórele cari tóte împreună concurg la susținerea statului, *trebuie* să se pună zăgaz pornirilor descăpăstruite ale obstrucționistilor.

Memorabila scenă din ședința de Joi a dietei, când — afară de independenștii — toți ca dintr'un suflet, cu orecan de aclamațiuni și ovațiuni spontanee la adresa M. Sale regelui au sugrumat incușificabila insultă la adresa Aceluia, e apoi a doua dovadă, că impetuositatea obstrucționistilor a provocat în fine *reacțiunea* de mult așteptată din partea tuturor celor cu durere pentru sórtea țerei, — care numai prin o politică înțeleptă, justă și ecuitabilă față cu toți fiii patriei pôte să devină mulțamită, puternică și fericită.

Acestei reacțiuni se dă espresiune și în prim-articolul ziariului „Alkotmány, organul de publicitate al partidului poporal, din care reproducem aci următoarele:

„Magiarul acela însă, care cutăză să ofenseze, să insulte în mod infam, grobian pe cel dintâiu om magiar, pe regele: acela e magiar de ocară („gyászmagyar“). Unui ca acela trebuie isgonit din magiarime. Pe buzele unuia ca acela patriotismul, drepturile și demnitatea națiunii sunt numai frase góle. Și dacă acel magiar de ocară mai e încă și deputat dietal, acesta e îndoită rușine pe legislațiune, pe întrăgă națiunea. Barabás Béla, Polczner Jenő, Benedek János, Hentaller Lajos, Vészi József, Vázsonyi Vilmos și tutti quanti în ședința de azi a dietei au insultat în mod infam pe regele magiar. Strigau de jurământ regese fals. Aclamau republica. Huduiau pe cei cari au sărit întră apărarea regelui. Vorbiau de grandomanie cesareică. Înjurau pe regele: că „a cutăzat“ să se declare.

Majoritatea colosală a dietei imediat și cu indgnație incommensurabilă a protestat contra acestor atacuri infame și perfide și a ușurat mult lui Apponyi împlinirea datorinței lui, dar' pentru procedura lui Barabás și soții nu e înfierare destul de demnă demonstrația aceea, prin care afară de independenștii toți ceilalți deputați au făcut ovațiuni regelui Magiarilor. Nu e suficientă nici reproba aceea

protocolară, pe carea a căpătat'o Barabás Béla. Nu e suficient nici aceea, că Kossuth Ferencz a condamnat cu cea mai mare indignațiune laesa majestatis și tradarea de patrie de azi a lui Barabás și soții. Domnii acestia trebuie prezentați în fața țerei în tóta mărșevnia politice lor“.

Articolul ia apoi la necrutătoare critică antidinasticismul respectivilor, care dacă ar cerca să 'l propage fie și în cel mai radical („a legkuruczabb“) sat unguresc, chiar și cei mai radicali țărani magiari i-ar alunga din sat cu ciomagul, — apoi continuă:

„Nu există argument, care să pótă fi invocat întră scusarea Barabásștilor („Barabásék“) și a compliceilor lor clandestini“.

„Figuri de acestea voesc să fie reprezentanții, propagatorii, atleții sentimentului națiunii magiare? Figuri de acestea, în cercurile cărora a resunat azi cuvântul trădător de patrie: „vom gravita în afară“? Figuri de acestea monopolizează patriotismul, ei să di-teze, că cine e patriot și cine e trădător de patrie? Aceștia voesc să ne vorbiască despre politică cinstită? ...

„E vecinică rușine pe viața politică magiară, că aspirațiunile naționale, cari formeză bunul comun al întregii națiuni, le terfeliră în moșirla insultării regelui și a tradării de patrie poseurii (szájhósk) demagogi ai acestor aspirațiuni“.

În același ton reprobă și celelalte ziare (cu excepția celor independenște) în adevăr incușificabila purtare a cătorva deputați kossuthisti în ședința de Joi a dietei.

Tot sub impresia acestei reacțiuni pare a fi scris și prim-articolul din numărul de Sâmbătă al lui „Budapesti Hirlap“, în care se zice:

„Dacă a mai putut crede cineva, că stânga extremă este chiămată să conducă națiunea în lupta ei, acela de eri începând a putut să se desiluzioneze din aceste ilusiuni ale sale.

În ședința de eri a dietei s'a dat la ivélă, că unde ajungem cu acesta conducere, și este evident că fie-cine, care și el are ceva de pierdut și știe că și națiunea are ce să pėrdă, s'a cutrēmurat și s'a înfiorat de abisul acela, care 'și aruncă eri unde în noul palat al dietei“.

Ear' în alt loc zice:

„Am ajuns deci la astfel de etapă a desvotării evoluțiunei, de la care, dacă nu vor lua conducerea alte mâni mai chiămate, alergăm repede în fali-

ment“ („gyorsan rohanunk a bukásba“).

Mâni chiămate! Pe acestea le-au dorit totdeuna popórele țerei. Mâni chiămate și spirit de guvernare dréptă, justă și ecuitabilă, conform legilor, a dorit și ziarul nostru totdeuna, de câte-ori necesitatea i-a impus să spună și el un cuvânt în cestiunea politice țerei noastre.

Fie, ca reacțiunea provocată prin evenimentele zilelor acestora să rămână durabilă, în sensul acela însă, ca *mâ-nile chiămate*, cari vor relua cărmuirea naiei, să fie dirijate de spiritul respectării stricte a legilor, în scopul cultivării dragostei și concordiei întră tóte popórele patriei.

Noul cabinet Héderváry. Cum raporteză ziaarele din capitală, noul ministru-president conte *Khuen-Héderváry* a isbutit să înduplece pe toți fosii membri ai cabinetului seu anterior să 'și manțină posturile. Astfel noul cabinet Héderváry e tot cel vechiu.

Ratificarea lui însă din partea M. Sale va urma abia pe la sfēșitul săptămânii curente, deórá-ce ministrul-president azi fiind reținut a lua parte la conferența partidului liberal în cestiunea precisării programului de guvernare, ear' mâne avēnd să fie prezent la *ședința dietei*, numai Mercuri va puté călători la Viena, spre a presenta M. Sale lista ministrilor.

Disolvarea dietei? La sfēșitul articolului de riportagiu în cestiunea crizei „Alkotmány“ scrie, că evenimentele în ședința de Joi a dietei au provocat adevărată revoluție întră deputații din partidul liberal și că în conferența de azi (la 6 ore) a partidului voesc să enunțe, că „cu considerare la faptul că opoziția a zădărnicit discuția legală, *partidul e necesitat să insiste pe lângă disolvarea dietei*“.

Resistența pasivă. Sub impresia „indignării“ provocate în pepturile patriotice prin autograful de la Chlopy, ziaarele independenște (mai întâiu „Magyarország“) recomandau națiunii *resistență pasivă*: să nu plătiască adevă nici un felu de contribuție

FOIȘORĂ

Figura și chipul Mântuitorului.

De Nicolae Bălan, stud. în teol.

(Fine).

Fiind-că cuvântul *ἱχθύς* conține inițialele de la: *Ἰησοῦς Χριστός θεοῦ υἱός σωτήρ*, ear' aceste inițiale au fost sá pate în păreți lângă olaltă, creștinii le-au cetit în fuga ochilor ca un singur cuvânt și astfel au ajuns la ideia, că Christos se pôte numi și *ἱχθύς* și au întrebuințat apoi peștele ca simbol al Mântuitorului.

Păstoriul cel bun ca simbol al Mântuitorului — după cum ne relatează Tertulian ¹⁾ a fost întrebuințat de timpuriu spre ornamentarea potirelor. Păstoriul e îmbrăcat cu tunică, câte-odată pórta și penulă, e încălțat cu sandale și e înzestrat cu distincțiile cio-bănești: toiaș, tolbă etc.

În cele mai multe casuri pórta pe umeri o óie.

Ansă la acesta va fi dat locul de la ev. Luca 15, 5.

¹⁾ De pudicitia, 7.

În icónele, în cari lipsește óia, păstoriul păste turma printră tușe etc., amintindu-ne cuvintele de la Ioan c. 10.¹⁾

Păstoriul cel bun formeză trecerea de la icónele simbolice la cele istorice, de cari aflăm în același timp: Iisus ca prunc în brațele maicei sale, botezul lui Iisus, Iisus întră apostoli săi (dintră cari nu lipsește nici Pavel) și alte scene din T. N.

În tóte aceste icóne Iisus e înfățișat ca un tinăr fără barbă, putem zice, că se apropie mai mult de un băiat de cât de un june, și de o frumșetă ideală: cu o față rotundă, pėrul scurt, cu ochi, nas și gură cât se póte de regulate, ear' din întrăgă espresia feții ce-tești o liniște perfectă, o blândetă și amabilitate, ce te atrage. Se pare, că cu cât erau creștinii espuși celor mai crâncene persecuțiuni, cu atât cerca arta să le ofere o mângăiere mai mare, înfățișând pe Iisus ca acela, care îi chiăma la sine cu mângăioasele cuvinte: „Veniți la mine toți, voi cei osteniți și însărcinați și eu vė voi da răpaos; luați jugul meu preste voi și vė învățați de la mine, că sunt blând și umilit cu inima, și vėți

¹⁾ Fotograffii v. Garrucci; și Weis Lieb-sersdorf l. c. p. 5 și 16.

afla răpaos pentru sufletele vóstre; căci jugul meu este bun și sarcina mea este ușoră“.¹⁾

Dacă vom considera modul cum a fost înfățișat Iisus în icónele cari s'au aflat în catacombe, din punctul de vedere al *naționalității*, apoi nu vom afla nimic, ce să tradeze originea lui orientală. Artistii, se vede că și au luat ca model un tinăr roman din clasele superioare îmbrăcat cu tunică, palliu și sandale. De altcum deja *Fotie* a atras atențiunea asupra faptului, că fie care popor posedă un ideal propriu despre înfățișarea esternă a lui Iisus.²⁾

După-ce creștinismul a eșit triumfător în imperiul roman și biserica creștină s'a putut desvolta în liniște pe tóte terenele, se începe un nou period și în istoria artei.

În acest period creștinii pioși se întrecuau întră a ridica case de rugăciune pentru preamărirea lui Dumnezeu, ceea ce a contribuit în mod însemnat și la desvotarea picturii. Acum pictura nu servia spre înfrumșetarea păreților înguști și întunecoși ai catacombelor suterane, ci spre ornamentarea

¹⁾ Mat. 14, 28—30.

²⁾ Ad Amphiloeh, quaest. Migne C, I p. 948.

bisericii luminoase, lucrate în tóta mărșea și frumșeta artei arhitectonice.

Simbolica vechiă a fost tot mai mult delăturată, înlocuindu-se prin icóne istorice, al căror ciclu a fost tot mai mult lărgit mai ales prin scene din timpul patimilor Mântuitorului.

În acest timp artistii căutau să zugrăvescă chipul lui Iisus cu acele trăsuri, despre cari credeau că într'adevăr le a avut; aș pute zice, căutau óre-cum să *individualizeze* figura și fisiognomia Mântuitorului.

Acesta schimbare nu s'a produs însă de odată, ci succesiv în decursul unui timp mai îndelungat.

Deja din vėcul al treilea încep a se ivi unele modificări, așa: pėrul capului era zugrăvit mai lung, ear' fața mai ovală.

În icónele cari ne înfățișeză pe Iisus în decursul activității sale publice, predicând, vindecând diferiți bolnavi și făcēnd alte minuni, — s'a păstrat și e adusă la espresiune mai mult concepțiunea mai vechiă despre fisiognomia Mântuitorului; pe când în acelea, cari cuprind scene din timpul de după înviere, începe a se ivi *tipul cu barbă*. Acest tip se răspāndește tot mai mult, până ce — de-și târziu — ajunge singur dominant.

și să nu dea recruți. Primul oraș care a urmat îndată acestui sfat, a fost *Félggháza*, a cărui reprezentanță a hotărât: să interzică perceptoratului orașenesc a primi plăți, să împiedece recrutarea și să înainteze dietei o adresă prin care să pretindă dimiterea soldaților terțianți. Exemplul orașului *Félggháza* l-au urmat până acum orașele Seghedin, Szentes, Sátoralja-Ujhely, Dobritin, Nyiregyháza, Makó, Battonya, Kalócsa și Székelyudvarhely.

Zile de sărbătoare pe Valea Murșului.

Sfințirea bisericii din Cuesdin, Toplița română și Idicel-pădure.

„Pe stăpânul și arhierul nostru, Dămine păzește-l într-un mulți ani, stăpâne!

Reghin, la 12 Septembrie 1903.

Impresiunea zilelor trecute atât a fost de puternică, în cât sufețele noastre și acum se simt încătușate de cele vădute și auzite. Se pare, că ne-am trezit dintr'un vis frumos, și pe când somnul a sburât de pe ochii nostri trupuri, sufletul urzește mai departe firele visului de aur. Înaltpreasfinția Sa, preabunul nostru arhierpăstor a venit în mijlocul nostru, ne-a fermecat, și apoi s'a dus lăsându-ne întăriți în credință și dragoste față de nemul nostru și biserica strămoșească.

Ca despre eroul unui basm frumos se povestește de un moșneg, care în prima jumătate a vechului trecut, călare pe dobitocul său a trecut prin acele locuri. Era Vasile *Moga*, episcopul nostru de pe acele vremuri. De atunci și până astăzi, pe Valea-Murșului, de la Reghin în sus, picior de arhieru n'a atins pământul. De aceea vestea despre sosirea Înaltului prelat în mijlocul nostru s'a răspândit ca fulgerul puterilor și de bucurie ni-s-au umplut sufețele tuturor. Petrecerea I. P. S. Sale în aceste părți constituie un eveniment istoric. De aceea vom încerca în cele următoare să dau o palidă iconă a lucrurilor întâmplate.

Archiepiscopul și metropolitul nostru *Ioan* a plecat din Sibiu Vineri în 5 Septembrie st. v. d. a. la 5 ore, însoțit de protopresbiterii *Ioan Papiu* și *Ioan Droc*, de asessorii consistoriali din senatul bisericesc *Nicolae Ivan* și *Dr. Miron E. Cristea*, și de referentul școlar *Lazar Triteanu*. De la Copșa-mică luând trenul accelerat până la Cucerdea și de aici imediat personalul ce apucă spre Câmpia Ardélului, Înaltul ôpe împreună cu suita sa a sosit în gara de la Murș-Oșorheiu după orele 11 din noapte. Aici a fost întâmpinat din partea administratorului protopresbiterial al tractului M.-Oșorheiu,

Stefan Rusu, și avocatul nostru din acele părți *Dr. Enea Draia*. Preste noapte I. P. S. Sa cu întreaga Sa suită a fost încușat în hotelul Méder. La gara din Copșa-mică s'a alăturat la suita I. P. S. Sale simpaticul diacon al bisericii sfântului *Nicolae* de la Brașov, *Ioan Prișcu*, care anume a fost chemat din partea achierului spre îndeplinirea slujbelor diaconești. La Cucerdea s'a alăturat și *Cornel Popescu*, ales preot în parochia a doua din Deva, chemat fiind spre a fi hirotonit la Cuesdin într-un diacon, ear' la Toplița-română într-un presbiter.

Sâmbătă dimineață după orele 9 Înaltpreasfinția Sa însoțit de administratorul tractului face vizită comitelui-suprem al comitatului Murș-Turda, *Escelenței Sale dlui Sándor János*, care regretă, că prea ocupat fiind cu afacerile oficiose nu poate în persoană însoți pe Archiepiscopul nostru în tot drumul său pe teritoriul acestui comitat.

La gara din Murș-Oșorheiu s'a adunat preoțimea și învățătorimea acestui tract într-un timpinarea I. P. S. Sale. Administratorul *Stefan Rusu* tâlmăcește în scurte cuvinte bucuria și fericirea lor de a pute saluta pe capul bisericii, dorindu-i de la bunul Dumnezeu sănătate și tărie întru mulți fericiti ani. I. P. S. Sa răspunde, că întâmpinarea lor neașteptată l'a surprins plăcut. Îndemnă apoi preoțimea și învățătorimea la muncă continuă pentru susținerea credinței în popor și pentru a l'îndupleca pe acesta la jertfe întru promovarea intereselor noastre bisericești și școlare. Fetetele *Valeria Rusu* și *Silvia Moldovan* ofer Înaltpreasfinției Sale, în semn de înaltă stimă și iubire, două buchete de flori naturale, primind în schimb pentru această atențiune binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale. Înainte de plecarea trenului sosește în gară și comitele suprem pentru a dori Înaltpreasfinției Sale călătorie bună și succes deplin în obostorii drum, ce îl așteaptă....

Trenul pornește silit și se mișcă spre Reghin a lene. De-odată se poticnește și pare a sta. Sărim la ferestă și zărim popor cu preoți în frunte, veniți de departe, ca să se închine părintelui bun. Toți poartă haine de sărbătoare pe trupuri binefăcute, ear' în mâni aveau pari lungi de stejar de jos până sus înveluți în flori românești, ear' în vârf tătăiaș. I. P. S. Sa răspunde la vorbirea de bineventare a parochului *N. Moisin* din Murș-Sângiorgiu îndemnând poporul la muncă, la cruțare, la cercetarea bisericii și a școlei, căci numai așa vor duce o viață plăcută lui Dumnezeu. Poporul clamă și bombardează cu flori cupeul ales. De ambele

părți acatii și prunii alérgă împotriva, semn, că trenul a plecat și grăbește încet. Ne apropiem. Pe malul stâng al Murșului, sus pe costa unui deal se arată vederii o căsuță din satul Pe-telea. Și apoi? E casa de rugăciune a credinciosului nostru *Butnariu*, care după-ace în totă comuna numai singur a rămas statornic credinței strămoșilor sei, și-a zidit sie-și casă de rugăciune. Și stă această sentinelă chiar la hotare, privind pe apă în jos cu jale, căci abia mai poți străbate „de atâta străinătate”, dar' se uită cu fală pe Murș în sus, unde biserica noastră e mare și tare.

(Va urma).

Din dietă.

După pauză de două luni, în care pauză pe lângă criza ministerială și tot felul de crize se întâmplară și cele două epocale evenimente în istoria politice ungare: autogrele regale, — dieta a ținut Joi „ședință”, sau mai corect zis s'a întrunit la scandale.

Ședinței i-au premers Mercuri conferențele partidelor, spre a-și preciza atitudinea față cu manifestul. Partidul independist — de sine înțeles că nefiind mulțumit cu el, a hotărât să presinte dietei un proiect de adresă către M. Sa, în cestiunea pretenziunilor naționale. Partidul popular, în conferența căruia un însemnat număr de deputați erau de părerea, că „manifestul” nu numai nu a reparat „gravamenul aplicat națiunii prin ordinul de la Chlopy”, nu a dat publicității hotărârea luată în conferență, rămânând, ca prezidul să precizeze în dietă atitudinea partidului, după-ace ministrul-president își va fi făcut esposul programului. Partidul liberal s'a declarat unanim mulțumit.

Contele *Héderváry* îndată după deschiderea conferenței a făcut următoarea declarație:

On conferență! Înainte de toate mulțumesc pentru-că la cererea mea azi amânât pe azi ținerea conferenței. Înțeleg deplin, că după timpurile agitate deja de mult dăinuitor, membrii partidului au dorit să țină conferență, pentru-ca luând poziție în situația dată, să dea și națiunii directivă spre a ști în ce chip cugetă aceia cari formează majoritatea țerii.

Acestea voesc și eu să satisfac azi. Și luând în acest obiect cuvântul, consider ca prima datorință, ca în temeiul autorizării primite de la M. Sa Domnitorul nostru să fac următoarea declarațiune:

M. Sa a luat la cunoștință cu durere și cu adânc regret, că ordinul către armată a întâmpinat așa interpretări, înțelegere greșită și chiar intervertiri, cari concludau într-acolo, ca-și-cum această manifestare a M. Sale, ca a legalului suprem comandant al armatei, ar implica ofensiune la adresa constituției magiare, ori la adresa națiunii magiare, la adresa ființei statului magiar. Acesta este esclusă, acesta nu s'a putut întâmpla, acesta a stat departe de intenția M. Sale, și a da ordinului o astfel de interpretare, fie din ori-ce parte, nu este corect, nu este permis și nici nu se poate.

Ear', că apercipia constituțională a M. Sale și în acest respect sentimentele Sale față cu națiunea magiară ce mult nu sunt și nu pot fi îndolnice: despre această dor' cea mai bună dovadă o va da preînaltul autograf, pe care Majestatea Sa s'a îndurat să mi adreseze. Preînaltul autograf regal, care a apărut în numărul de azi al lui „*Badapesti Közlöny*” și pe care vi-l ceteșc aici, e de următorul cuprins: (cetește autograf publicat în numărul de Sâmbătă al Tel. Rom.)

Așa cred, că după ceteșirea acestui preînalt autograf va fi în clar fire-cine, că M. Sa e în deplină conștiință a drepturilor și datorințelor sale constituționale și că nu încapă la nici o faptuire ori cuvânt al Său o astfel de interpretare, care s'o tragă această la îndolă.

Raporturile bune și încrederea într-un rege și națiune e cel mai suprem tesaur al națiunii. Fără de acesta nici nu se poate închipui, că ea ar pute să progreseze și să se întărească.

Spunând pe scurt acestea, după ceteșirea autografului nu-mi mai rămâne alta, de cât să mă declar mai pe larg asupra încă a două puncte, cari constituie obiectul acestui autograf preînalt.

Unul se referă la luarea dispozițiilor acelor, amintite în autograf preînalt, cari ar fi să se efectuească în sfera armatei. Autograf preînalt în prima linie îndigetează pe scurt la acele schimbări și dispozițiuni, cu privire la cari au făcut deja enunțțiuni și guvernele anterioare. După ce țera le-a auzit până acum numai din graiul guvernelor, acum, în acest autograf preînalt grăind însuși M. Sa regele, prin această confirmă de nou intenția Sa în această privință.

A doua parte se referă la dispozițiunile acelea, în privința cărora M. Sa a concredut guvernului îngrijirea pentru validitatea lor. Aci, on. conferență, amintesc într-atele, ceea ce din al nostru punct de vedere e mai important, și aceasta e cestiunea educațiunii militare. În această privință, pentru-ca să real-săm validitatea în mai mare număr a elementului magiar în cadrele armatei comune, intenționăm mai întâiu de toate sporirea fundațiunilor, a căror menire va fi să asigure calificarea cetățenilor magiari în armată. Ear' ceeaaltă, că cultivarea limbii magiare în institutule de creștere militare din Ungaria vom s'o asigurăm prin aceea, ca o însemnată parte din obiectele de învățământ să se predee în limba magiară. Prin aceasta, așa cred, se garantază ceea ce nu numai dorința noastră a tuturor e, ci și permanenta năsuință a națiunii a fost totdeauna, ca națiunea magiară să se valideze în armata comună în număr cât se poate mai considerabil. Și se poate validă tocmai în urma și n' temeiul dispozițiunilor acestora, cu atât mai vârtos, cu cât cultivarea limbii nu numai ușurează membrilor națiunii magiare a se face părtași de educația militară, ci cultivarea limbii însemnă totodată și cultivarea spiritului aceluia, pe care limba magiară l' duce cu sine acolo, și în legătură cu ținerea spiritului în trezvie asigură în această parte a generațiunii susceptivitatea față de cultura magiară și legătura cu ceilalți membri ai națiunii. Acesta e primul scop, pe care vom să l' realizăm prin această dispozițiune.

La celelalte detaiuri nu mă estind, de-ore-ce cred, că — precum e semnalat deja, va fi chiamarea guvernului ce e a se forma, ca în firul prezentării programului seu detaiat să se declare și asupra acestora.

Ear' acum, on. conferență, doresc să mă declar asupra încă unui punct, și acesta se referă direct la persoana mea. Autograf preînalt îndigetează preagratoș, că m'ne numește pe mine, și mi-așteptă propuneri ch' amate a realiza soluția, și totodată mi con-cede și formarea guvernului. Când m'am supus „așai mandat al M. Sale, am înțeles-o acestă în așa chip, că primesc această concredere în scopul, ca în privința conatului într-un rege și națiune să fie un organ constituțional, o persoană responsabilă, care să acopere pe regele, să a b'a misiunea de a interpreta cuvintele regelui și a face posibilă censurarea constituțională a lor. Acesta nu însemnă, că așa intenționa dor' să formeze guvern definitiv. Nu am dorit alt-ceva prin această, de cât ceea-ce am accentuat și în partea primă a declarărilor mele, ca adecă să fiu mijlociul încrederei aceleia, care e necondiționat necesar să existe într-un rege și națiune, ca să fiu adecă mijlociul acestei încrederi în momentele acestea de mare importanță, și vă rog, ca în acest înțeles să-mi considerați misiunea.

Așa cred, on. conferență, că această manifestățiune a regelui e de așa mare importanță, în cât — sunt adânc convins despre această — ea va provoca demnă atențiune în întreaga Europa. Acestă manifestățiune a M. Sale are de scop, ca raportul acela dintr-un rege și națiune, care e basat pe încredere, să susțea și pe mai departe nealterat, neștribit, și să nu fie espus la nici un fel de greșită înțelegere. Așa cred, prin rescriptul regal se va și ajunge acest scop. Acesta o doresc, și o dorim toți. Astfel, apelând la patriotismul d're, așa cred, că — precum și adinaori am indigireat — fiind destulă ocaziune după constituirea guvernului pentru-ca acela să-și precizeze în detal punctul de mănecare și programul, — acum nu subversăză nici o necesitate de a lua și alte hotărâri.

În urma acestor enunțțiuni ale noului ministru-president, în ședința de după amiază a conferenței contele *Lulu Andrássy* a propus spre votare următorul proiect de resoluțiune:

„Ordinul către armată, dat din Chlopy la 16 l. c., prin sine însuși și prin unele expresiuni ale lui au provocat consternație în cercuri largi; au umplut de îngrijorări patriotice pe toți cei cari de egală fidelitate fiind față cu puterea și splendorea Coronei și față cu drepturile națiunii, își consideră drept cea mai importantă misiune cultivarea încrederei reciproce și armoniei într-o casa domnitoare și într-o națiune magiară.

Adevărat, că întrăgă funcțiunea de domnitoriu constituțional a M. Sale Domnului nostru rege, deja ea în sine contrazice presupunerii, că M. Sa și-ar eseria în alt chip drepturile monarchice circumscrise în § 11 al art. de lege XII din 1867, de-cât în mod constituțional, adecă conform legilor și pe lângă responsabilitatea ministrilor Sei, și că ar desconsidera fie în ori-ce, poziția de drept public a națiunii magiare de-stat-formătoare, și că în urmarea acesteia de-interpretare aceea a ordinului către armată, care a provocat iritația, de fapt nu corespunde intențiunilor M. Sale. Totuși inima de părinte a M. Sale a luat în justă considerare îngrijorările națiunii, și în scopul resfirării neînțelegerilor ivite a dat ministrului-president al Său autorizare să facă următoarea declarațiune: (cetește declarațiunea de mai sus a conelui *Héderváry*).

În general, tendința de a înfățișa pe Iisus în etate bărbătescă, ca să corespundă referatelor evanghelice, a avut ca urmare, că: trăsăturile feții au fost mai bine marcate, scoțându-se în relief mai mult ôsele de cât carnea; nasul îl zugrăvian mai lungureș și mai eșit în afară, ceea-ce a adus cu sine, ca ochii să zacă mai adânc în cap; dar' armonia se restabilă de regulă prin o pupilă mai pronunțată. Unghiul nasului și al gurii era de asemenea mai tare marcat.

Părul capului mai înainte foarte creț, acum mai puțin creț, dar' mai lung, atârna pe umeri în jos, ear' la mijloc era despărțit în două. Asemenea și barba era despărțită în formă furculiță. Primind capul tôte părțile și întreaga expresie a unui bărbat în puterea vieții, a trebuit să orască și corpul în lungime și grosime, pentru-ca să se evite o caricatură cu cap mare și trup mic. Astfel în întreaga statură și fisiognomie a Mântuitorului se oglinda măreția, demnitatea și majestatea divină! În acest timp arta și-a ajuns punctul de culminățiune în ceea-ce privește problema ei de a înfățișa pe Mântuitorul lumii.

Dar' arta bizantină nu s'a putut susține la această înălțime, ci a degenerat prin esagerări. Tot ce a fost mai înainte natural, înălțător și majestatic, a fost esagerat în ne-natural, schimonosit și fără viață.

Din învățătorul blând, îndurător și nemărginit de bun de mai înainte au făcut un bătrân cu fața și barba lungă, cu ochii adânciți în cap; un judecătoriu aspru și neîndurat al lumii.

Dar' și acesta a fost una din multele și diferitele încercări succesive ale artei de a înfățișa figura lui Iisus, pe cari timpul următor le-a împreunat și le-a unificat, ear' din această unificare s'a născut tipul stabil de azi de a reprezenta pe Mântuitorul, care e cam astfel:

„Înalt, ceva plecat, cu fața ovală lungă-rătă, cu părul capului lung și la capăt creț, cu barba nu lungă, fruntea înaltă, ochii frumosi, nasul și gura potrivite, părul capului despărțit prin o cărare la mijlocul frunții, barba de asemenea se înfățișază despărțită în furculiță, cu deosebire în occident.”

Pentru cunoșterea și studiarea hipoteselor despre gena deosebitelor tipuri ale înfățișării lui Iisus în iconă, a se vedé: Hauck, R. E. IV, 70 seq, dar' mai ales: I. E. Weis-Liebersdorf. op. cit. p. 1—28, unde e indusă, în aparatul critic sublinear, literatura asupra acestui obiect și se află și o espunere critică foarte condensată a tuturor hipoteselor.

¹⁾ Eus. Popovici, l. c. I, p. 108.

Acastă declarațiune a ministrului-preșident, făcută pe b. sa autorizării primite de la Corónă, este suficientă întru a restitui agitațiile născute în sinul națiunii magiare în nex cu ordinul către armată.

Partidul liberal al dietei, când cu patriotică îndestulare o constată această, ca eflux al acestei constatări declară, că nu mai subversază nici o necesitate pentru a mai lua la discuție ordinul către armată.

În cât privește însă conținutul politic al ordinului, privitor la acesta partidul își rezervă luarea hotărârii meritorice pe atunci, când va lua la desbatere programul guvernului constituit.

Acest proiect de rezoluțiune a fost primit unanim din partea partidului.

După antecedentele acestea s'a ținut apoi ședința dietei, în care ministrul-preșident cetind manifestul M. Sale și declarațiunea la facerea căreia primise autorizare de la M. Sa (declarațiunea făcută și în conferența partidului liberal), și zicând că prin această declarațiune fiind restituită deja presupunerea că regele prin ordinul către armată ar fi intenționat să offenseze sentimentele națiunii, — a propus, ca dieta să nu mai țină ședințe, până se va fi constituit noul guvern. După frământări, tumult și scandale ne mai pomenite nici chiar în dieta ungară, majoritatea dietei a primit apoi propunerea această.

Astfel până la constituirea guvernului dieta nu va mai țină ședințe.

Din partea partidului independist a fost prezentat îndată la începutul ședinței un proiect de adresă către M. Sa, cetit și motivat de Fr. Kossuth. Că în ce ton e ținut acest proiect, și cum cred independiștii că trebuie să vorbească regelui, ilustrează următorul pasagi din proiectul de adresă:

„Să nu uita regele, că toate drepturile lui emană de la națiune și că aceste drepturi pot fi și luate de la el.”

Ear' cât pentru decursul ședinței, carea a durat de la 11 ore și 5 minute a. m. până la 4 ore după amiază, e destul a ști, că ministrul-preșident a înștiințat la presidiu cas de violare a imunității de deputat (kossuthistul Rigó Ferencz, când vorbira ministrul s'a dus până lângă el și i-a zis: „Auți, cumetre, „atyafi”, ce cauți aici. Da-te dracului până „ți merge bine și nu ne provoca aici!”); lui Barabás i-s'a dat înfruntare protocolară, pentru că a strigat: „Nu credem în cuvântul regelui!”; contra lui Lengyel Zoltán însuși președintele dietei a ridicat acuza pentru violarea drepturilor preșidentului, alți mulți au trebuit neconștienți să fie îndrumați la ordine. Ear' tumultul, insulele reciproce prin strigăte de: mișel, porc, nemernie, mincinos, trădătoriu de patrie, trebuie dat afară cu piciorul, și alte expresiuni de cea mai infimă obscenitate, se țineau lanț. „Aikotmány” în raportul despre decursul ședinței zice că în furtuna izbucnită după cuvintele lui Barabás, că nu crede regelui, „câțiva deputați independiști au erupți în strigăte așa de obscene, în cât se rușinau de ele nu numai damele de prin galerii, ci chiar și țeranii cari se aflau acolo”. Ear' „Budapesti Hírlap” în prim-articolul din numărul de V. neri zice, că „un tată de familie, dacă cineva s'ar încumeta să grăiescă în casa lui cuvinte obscene ca cele ce răsunau în ședința dietei, pe unul ca acela l'ar alunga din casă cu sbiciul”.

AVIS

Membrii români ai comitetului municipal al comitatului Sibiu sunt rugați a se întruni în număr complet, Duminecă în 4 Octobrie a. c. st. n. la orele 5 d. a., în localul Casinei române din loc.

Sibiu, în 28 Sept. 1903.

I. A. de Preda Dr. I. Ben

NOUTĂȚI

De la seminarul „Andreian”. Ziua de 15 Septembrie v., care în biserica noastră e consacrată memoriei marelui martir Nichita Romanul, pentru institutul pedagogic-teologic al arhiepiscopiei noastre e zi de îndoită sărbătoare, Nichita Romanul fiind patronul institutului. În legătură cu serbarea memoriei patronului sau institutul își serbează și inaugurarea festivă a anului școlar. Această dublă sărbătoare institutul nostru pedagogic-teologic și-a serbat-o și în anul acesta cu cuvenita evlavie și amesurat însemnătății momentului. După serviciul divin oficiat în biserica parohială din suburbiul Iosefin elevii institutului, în frunte cu corpul profesoral, s'au întrunit în sala pentru festivități a seminarului, unde puțin după aceea a sosit și înaltpreasfinția Sa dl. arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan, însoțit de Precuvioșia Sa dl. archimandrit-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pucariu și de dd. asessori, întâmpinat cu însuflețite aclamațiuni din partea elevilor. După încetarea aclama-

țiunilor directorul seminarial, Precuvioșia Sa dl. protosinel Dr. Eusebiu Roșca, în firul unei instructive vorbiri despre datorințele elevilor ca fitori preoți și învățători, și al esplanării regulamentului seminarial, a inaugurat și în mod oficial anul școlar 1903—904 la acest institut (de fapt anul se începe cu 1 Septembrie st. n.) la apoi cuvântul înaltpreasfinția Sa dl. arhiepiscop și metropolit și cu adevărată dragoste părintească vorbește elevilor despre însemnata chiamare preoțească și învățătorescă, arătându-le prin sfaturi și exemple din vasta-i experiență: cum ei având să fie luminători și povătuitori poporului nu numai în cele spirituale, ci și în cele materiale, de la zelul și vrednicia lor depinde binele turmei păstorite și astfel și al lor propriu. Li îndemnă deci să seze bine de timpul ce l'vor petrece în institut, spre a deveni toți luminători și povătuitori demni ai poporului. — Vorbirea înaltpreasfinției Sale a fost urmată de însuflețite „să trăiescă”, într-o cară apoi înaltpreasfinția Sa se depărtează, urmat de celalalt public. Din publicul neoficial amintim prezența dlor juđi în pensiuie Dr. Atanasie Marienescu și Alexiu Onițiu.

De la Asociațiune. Sâmbătă la ora 4 p. m. comitetul Asociațiunii a ținut ședință. Dăm din obiectele pertractate următorul: Se prezentă oferta arhitectului G. Maetz pentru zidirea muzeului național în partea dinspre parcul Zoldiș a grădinei disponibile. Dl. Maetz se angajează a clădi și muzeul cu o reducere tot de 15% de la suma divisului. Intocmirea pentru încălzirea centrală, pentru boltirea salei mari după sistemul Rabitz și sculptarea figurilor în piatră se vor da separat direct în întreprindere. — Astfel ambele edificii ale Asociațiunii se vor clădi de odată, — dacă magistratul va dispune urgenta rumpere a zidului de lângă parc. — Biroul se autoriză a interveni în acest sens.

De la comitat. Comitetul permanent al comitatului Sibiu va ține poimăne (Miercuri) la 9 ore a. m. ședință în sala mică a palatului comitatens, pentru discutarea obiectelor încă nediscutate, cari au să fie puse la ordinea zilei în congregația de toamnă a comitatului.

Luminatul în biserică. „Candela”, revista bisericească ortodoxă din Bucovina, reproduce în numărul 9 din anul acesta întreg tractatul, intitulat „Luminatul în biserică”, scris de dl. Dr. Miron E. Cristea și publicat în ziarul nostru.

Redacțiunea revistei face din parte-i o scurtă introducere, din care transpiră, că cercurile noastre bisericești de la Cernăuți încă nu sunt contrare vederilor dezvoltate de dl. Dr. Cristea și propuneri de a introduce în biserică lumina electrică.

Concert în Mercurea. Inteligența română din Mercurea invita la concertul cel-l va arangia cu concursul corului „Reuniunii române de cântări” din Seliște Sâmbătă, în 20 Sept. v. (3 Oct. st. n.) în sala hotelului „la 3 Arabi”, în favorul școlii gr. or. Inceputul la 7½ ore seara. Prețul de intrare, de persoană: Loc I. cor. 2-40, loc II. cor. 2, loc III. cor. 1-60, loc de stat cor. 1-20. Ofertele maritimose se vor cuita pe cale ziaristică.

Programul e aproape întreg românesc, a nume: 1. G. Dima: a) „Do când mândrul m'a lasat”, cor mixt; b) „Hora ploie”, cor mixt; 2. Mendelsohn: „Trei cântări populare pentru cor mixt: a) Cu mine fugi! b) O brumă dat preste nopte; c) Pe-a lor moru-ent. 3. Musicescu: a) „Nevasta care iubeste”, cor mixt; b) „Stă-nuța”, cor mixt. 4. G. Dima: a) „Traesc în suferință”, cor mixt; b) „Mândru-lă de demul”, cor mixt. 5. G. Dima: a) „Sermană frunză”, cor mixt; b) „Nu-i dreptate”, cor mixt. 6. I. Vidu: „Răsnetul Ardealului”, cor mixt cu solo de mezzo sopran. După concert dans.

Ziarul confiscat — pentru insultarea regelui. Procuratura din Arad a confiscat ziarul „Függetlenség” și i-a intentat proces de laesa majestatis. Redacția lui „Függetlenség” a fost scos Joi ediție separată, spre a da publicului raport despre ședința dietei. În ediția aceea într'un articol intitulat: „Nem hiszünk a királynak” (Nu credem regelui) tracta evenimentul în așa chip, în cât procuratura s'a vădut îndemnată să confişte ziarul și să intenteze redacției proces.

Adunările de control în comitatul Sibiu pentru rezerviștii armatei comune se vor ține din 14 până în 26 Octobrie. A nume pentru orașul Sibiu în 21 Octobrie; pentru orașul Sebeșul-săseșc în 26 Octobrie; pentru pretura Sibiuului în 16, 17, 19 și 20 Octobrie; pentru pretura Sebeșului în 23 și 24 Octobrie; pentru pretura Mercurei în 19, 20 și 21 Octobrie; pentru pretura Seliștei în 15 Octobrie; pentru pretura Noerichului în 16 Octobrie.

† Viorica Mihali n. Vajda, soția advocatului Dr. Teodor Mihali din Dej, a răposat Joi (24 Septembrie) în etate de 36 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Sâmbătă (26 Septembrie) în cripta familiară din Chizeni.

† Petru Șerban, proprietariu în Sântohalma, membru virilist al comitatului Hunedora, membru în sinodul protopresbiterial al Devei etc. etc. a răposat Sâmbătă (26 Septembrie) în etate de 39 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Duminecă (27 Septembrie) în cimitirul bisericiei gr.-or. din Sântohalma.

Apostolul culturii. Darnicul Carnegie și-a căpătat un demn tovarăș în dăruiri prin-ciare pentru scopuri culturale. A nume, pe milionariul Carol Schwab, fostul director al trustului oțelului, care s'a hotărât să-și dea într-egă avere spre scopuri culturale. Amesurat acesteia hotărâri a dat deja un milion de dolari pentru a se înființa în Pittsburgh o școală superioară tehnică, având în plan să mai dea încă vr'o zece milioane spre scopuri de acestea.

Filoxera în comitatul Sibiu. Inspec-torul reg. urg. de vierit din Aiud a constat septemăniile trecute, că viile comunelor Călnic și Apoldul-mare sunt inficiate de filoxeră. În urmarea acestei constatări s'a decretat carantină pentru hotarul ambelor comune. Socotind, că din timpuri de mai nainte sunt puse deja sub carantină viile comunelor Sebeșul-săse-c, Dobârca, Hamba, Apoldul-mic, Lan-erăm, Ludoșul-mare, Amnaș, Reci, Gârbova și Mercurea, — sunt inficiate de filoxeră și puse deci sub carantină douăsprezece comune din comitatul Sibiu.

Stipendiile „Ardeleniei”. Din suma de 600 corone votată de acționarii institutului de credit „Ardelenia” din Orăștie în con-tul profitului realizat în anul trecut, direc-țiunea institutului a votat, în ședința de Joi, câte 200 corone tinerilor Ioan Iuga din Mu-răș-Breteia și Adam Truca din Geogiu, pen-tru a cerceta cursurile școlii de grădinarit din Turda, ear' 200 corone a votat tinerului Alexandru Gruia din Dobra, pentru absol-varea cursului de mașinist. Mai stând la dis-poziția direcțiunii încă un stipendiu de 200 corone p-ntru tineri cari ar dori să cerceteze școlia de vințelari (din Aiud), la care stipe-diu până acum nu a reflat nimeni, direc-țiunea „Ardeleniei” atrage de nou atențiunea tinerilor (țeranii) asupra acestui stipendiu.

Charta monarhiei austro-ungare, în limba română. În editura stabilimentului de arte grafice Ed. Hölzl în Viena a apărut în limba română, o chartă a monarhiei au-stro-ungare, în mărime de 4 metri în cua-drat și foarte frumos executată. Cum vestește „Desteptarea” (Cernăuți), charta e aprobată pentru usul școlar (în Austria) prin emisul ministerial nr. 23747. Intinsă pe pânză și așezată în carton, charta costă 20 corone, ear' intinsă pe pânză și cu cadre costă 22 corone.

Vitele comitatului Sibiu. Conform conscripției făcute pentru anul 1903, în comi-tatul Sibiu sunt: 8990 cai (față cu anul 1902 un plus de 914), 34 asini (cu 13 mai puțin de cât în anul 1902), 25762 boi și vaci de rasă ungară (cu 2261 mai puțin de cât în 1902), 1177 boi și vaci sure-vezurie (cu 2869 mai puțin de cât în 1902), 35302 boi și vaci tarcate (cu 9505 mai mult de cât în 1902), 11102 bivoli (cu 8 mai puțin), 23324 rîmă-tori (cu 2102 mai puțin), 71165 oi (cu 6 mai puțin), 4693 capre (cu 779 mai puțin). Des-tinați pentru scopuri de prăsilă: 19 armăsari (cu 2 mai puțin de cât în 1902), 126 tauri de rasă ungară (cu 91 mai puțin), 135 tauri de rasă străine (cu 47 mai puțin), 95 tauri de bivoli (cu 2 mai puțin), 118 vieri (cu 29 mai puțin) și 1542 berbeci (cu 457 mai puțin de cât în anul 1902).

Din fôia oficială a comitatului Si-biu (nr. 13 dto 24 Septembrie): Comana Sadu dă în arândă dreptul de vânat pe tim-pul 1 Ianuarie 1904—31 Decembrie 1909. Licitația se va ține în 4 Octobrie st. n. la primăria comunală. Prețul de strigare 160 co-rone. — Pe același timp își dă în arândă dreptul de vânat comuna Bungard, cu 80 co-rone preț de strigare. Licitația se va ține în 4 Octobrie la primăria comunală. — În 3 Octobrie se va ține licitațiune publică verbală la primăria din Bungard pentru esarëndarea pe trei ani (1904—1906) a morii comunale de pe Cîbin. Prețul de strigare 1412 coaöne. — Vite pripișite: în 10 Septembrie a fost prins în Tilișca un bou sur, în etate de 2½ ani, având înfierat pe cornul drept semnul „VII/304”; în 11 Septembrie a fost prins în Sebeșul-săseșc un junc roșoșan, în etate cam de 1½ ani; în 13 Septembrie a fost prins în Cîsnădie un bou alb-gălbiniu, în etate de circa 3 ani, având înfierat pe cornul drept semnul S; în Seliște a fost prins un cal murg, în etate de 8 ani, în frunte cu steuă; în 13 Septembrie s'a perdut din Sebeșul-superior o mână în etate de 2½ ani, de colôre murgă întunecată, la picioarele din-

apoi bălțată; în 10 Septembrie s'au perdut din Tilișca o iepă de 20 ani, de colôre gal-bină, pe spate stricată de șeuă, și un mână negru, în etate de 5 luni; din Jina s'a per-dut, de pe muntele Șerbota, o vacă sură în etate de 5 ani, o junincă roșie-tărcată, în etate de 2 ani și o mână neagră, în etate de 3 ani; — Epizootii: în Turnișor și Noerich s'au constatat casuri de cioma porcilor; în Bendorf a încetat cioma porcilor; în Furcșora a încetat colă de unghii și de gură la vitele cornute. — La oficiul de dare al orașului Sibiu orele de birou cu începere de la 1 Octobrie vor fi 8—1 a. m. și 3—6 p. m. Plătirea dă-rilor se primește însă numai în orele de oficiu antemeridiane.

Cărți și reviste.

„Biserica ortodoxă română” revistă periodică eclesiastică, a apărut pe luna Au-gust (fasc. V, anul de esistintă XXVII) cu următorul sumariu: „Situația bisericeii orto-doxe de Răsărit în imperiul roman și bizan-tin”, de C. E. (Erbicenu); „Creațiunea, după Biblie și tradițiunile popoarelor vechi”, studiu istoric-apologetic de C. (continuare din fasc. 3); „Arie, arienii și semiarienii, o pagină din istoria bisericească a secului IV”, de D. (con-tinuare din fasc. 4); „Disciplina arcană”, de M. P. (continuare din fasc. anteriori); „Ci-miteriile”, de G.; „Material pentru literatura bisericească și națională”, de E. C. (continuare din fasc. anteriori), apoi predice și alte co-municări de interes bisericesc.

„Biserica ortodoxă română” apare în București (tipografia cărților bisericești) în fascicoli lunari și costa 10 lei pe an. Comi-tetul de redacție, sub presidenția arhierelui Calistrat Bêrlădenul, e compus din profesorii: Constantin Erbicenu, Dr. Dragomir Deme-trescu, Dr. Petru Gârbovicenu și Dr. Mihail Popescu.

„Statistica funcționarilor publici și pensionarilor din România pe anul 1902—3”, publicațiune oficială a ministeriului de finanțe al României. București 1903 (Imprimăria statului).

„Armăna”, roman de Petru Vulcan. Stimatul nostru colaborator dl. Petru Vulcan a terminat un roman. Intitulat „Armăna”, acesta se publică acum în „Revista Idealistă” din București și în curând va apăre și în ediție separată. „Armăna”, ne spune autorul, e tipul femeii la Români de la Pind, care li-a păstrat limba și toate virtuțile străbune. În acest roman zugrăvește moravurile, luptele sociale, morala etică, virtutea casnică și ostă-șească a Românilor din Macedonia. Intregul roman va cuprinde 300 pagine și va apăre la 10 Octobrie v. Abonamentele, a 2 lei, se fac la autorul în Constanța. O listă de abo-nament e depusă și la redacția noastră („Fa-milia”).

Din public. *)

Mulțămită publică.

În numele bisericeii gr. ort. române din Bozeș, (tractul Orăștie) subsemnatul mă simt plăcut îndemnat de a esj.rima și pe calea acé-sta cea mai profundă mulțămită:

1. Mult stimatei dōmne Susana Frigă-toriu din Sibiu, care din adevărată iubire și dragoste către sfântul lăcaș dumnezeesc, a binevoit a dăru pentru sāraca — și întru ade-văr — puțin împodobita noastră biserică, o iconă a Mântuitorului Iisus Christos, în preț de 60 corone; care s'a și sfințit și așezat în fruntea altariului.

2. Mult stimatilor domn și dōmnă Can-din Cristea și soția Eugenia, notariu cercual în Bozeș, cari vędend biserică noastră lipsită de ornate, după mēsură binecuvēntată a mar-nimosității lor, au binevoit a dona un rēnd de haine preoțești, de catifea neagră, în preț de 80 cor.; două abrōse, unul pe prestol și unul pe iconostas, fōrte frumos brodate, în preț de 30 cor.; ear' la cumpārarea unui rēnd de vestminte preoțești au binevoit a contribui cu considerabila sumă de 30 cor.

Adānca recunoștință a tuturor fiilor bi-sericeii noastre, fie rēsplata pentru mar-nimōșii dāruitori, de al căror nobil ajutoriu, sperām a nu fi lipsiți nici în viitoriu. Ear' Tu, Dōmne Dzeule, sfințește pre cei ce iubesc podōba casei tale, Tu pre acestia fi întārește cu dum-nezească puterea Ta, și le rēsplătește cu daru-rile Tale cele bogate.

Bozeș, 6 Septembrie 1903.

Octavian Săbău,
paroh.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Re-dacția nu primește răspunderea.

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria arhidieceșană** se poate procura

CONDICA

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul **6.60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **învățătoriu** în clasa I. la școala confesională română gr. or. din **Feldiôra**, protopresbiteratul Brașov, se scrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu în bani, din casa bisericeii, solvabili în rate lunare sau trilunare anticipate cor. 520.
2. Drept de pășunat pentru 6 vite în lunca comunală sau 80 cor.
3. Pentru $\frac{1}{4}$ juger grădină 10 cor.
4. Bani de cuartir 50 cor.
5. Cuincuenal numai după serviciu de cinci ani în această comună.

Brașov, în 3 Septembrie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al traktului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Voina
protopresb.

UZ. 702—1903.

[224] 1—3

Edict de licitațiune.

În **10/23 Octombrie 1903** se va ține la oficiul central al Universității săsești în Sibiu, piața mare nr. 15, **de la 9 până la 12 ore a. m.**, și la cas de lipsă și **de la 3 până la 6 ore după amiază**, licitațiune publică pentru esarëndarea de pășunat, **pe anul 1904**, a următorilor munți, și anume:

Nrul curent	Situatiunea montelui	Numirea	Arealul catastral				Prețul de strigare		Insemnare
			întreg		de pășunat		K	f	
			jugere	stânjini pătrați	jugere	stânjini pătrați			
1	Tâlmaciu	Cornu pleschii . . .	1200	1030	360	—	120	—	
2		Negovanul mare . . .	}4416	—	1327	—	1000	—	
3		Negovanul mic . . .					1100	—	
4		Conțu mare	}2673	850	2245	—	755	—	
5		Conțu mic					910	—	
6	Veștem	Stricatu	2279	200	175	—	669	—	
7		Olteagu	1016	700	254	1200	1020	—	
8		Furnica	1025	400	132	900	634	—	
9	Orlat	Balu	929	1300	743	1400	1331	—	
10		Seracinu mare . . .	1256	1100	187	1400	1056	—	
11		Seracinu de mijloc .	1416	900	405	500	1120	—	
12		Seracinu de lăture .	1142	1500	361	300	910	—	
13		Balintu mare	1101	900	401	400	434	—	
14	Sinna	Balintu mic	650	1000	394	1500	380	—	
15		Cotrona	651	—	274	1000	390	—	
16		Grôpa de sus	802	1200	772	1200	550	—	
17		Grôpa de jos	355	—	175	1300	460	—	
18		Stéza de sus	770	1400	45	800	675	—	
19	Sinna	Stéza de jos	979	500	256	700	675	—	
20		Haneșu de sus	1446	700	240	800	650	—	
21		Haneșu de jos	1190	100	324	1400	1010	—	
22		Gôza de sus	1828	200	593	1300	1000	—	
23		Gôza de jos	1919	1400	329	200	660	—	

Fie-cine care voește a lua arëndă trebuie să depună la mâna comisiunii de licitare înainte de licitațiune 10% din prețul strigării ca vadiu în bani gata, care după licitațiune se va restitui aceluia ce nu a obținut arëndă, ear' celor ce au obținut-o li-se va socoti în prețul arêndeii, dacă au depus cauțiunea de arëndă conform contractului.

Condițiunile mai detaliate de arëndare se pot vedé și înainte de ziua licitațiunii la oficiul central al universității săsești în orele de cancelarie.

Nagyszeben, 22 Septembrie 1903.

De la oficiul central al universității săsești
Thalmann.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

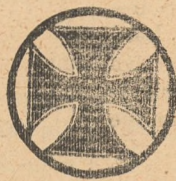
Nu e mijloc secret

vindecă și învioréază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuitura de ureche, bătaie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mânu și picidre, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tôte părțile lumii cari prețuesc cu multămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țără și strălănătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn séu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidieceșane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

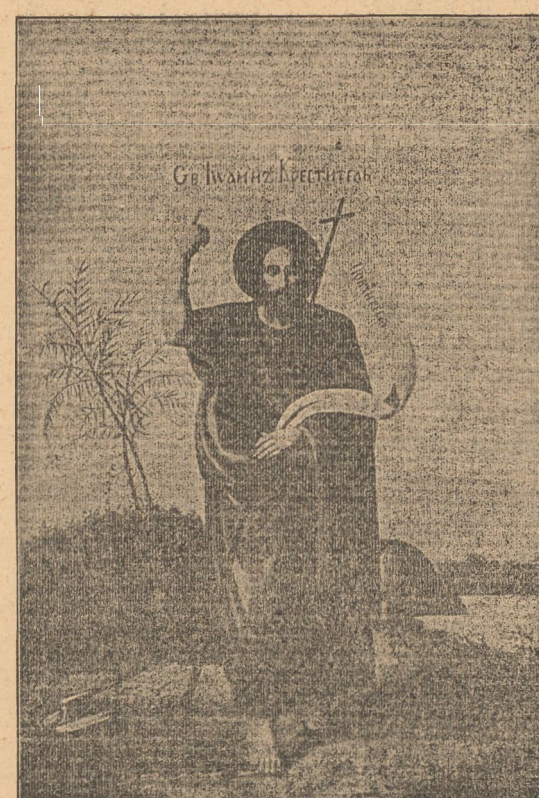
IV.

Archangelul Mihail
„ Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumitru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
„ Simeon
„ Andreiu
Evangelistul Ioan
„ Luca
„ Marcu
„ Mateiu
Prorocul Zacharia
Apostolul Iacob
„ Filip

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Invierea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Invierea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nascerea Maicei Domnului
Pogorirea Duchului sfânt
Nascerea sftului Ioan Botezătorul
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumitru călare
Sfântul George
„
Maica Domnului
Petru și Pavel
Archangelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icóne din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
fôrte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	33-60	42-—	56-—	70-—
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50-—	72-50	23-10	25-90	40-60	49-—	65-80	20-30	23-10	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icóne pictate pe pânză. — Icóne pictate pe lemn costă cu 10%, ear' pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebuintat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.